

והענין בזה - כידוע שיש בנשמה גם בחינת רגל⁵⁶, ועד למדריגה התחתונה שברגל גופא - העקב
 שברגל,
 - שזהו ענין ששייך במיוחד לזמן דעקבתא דמשיחא, שעל זה נאמר⁵⁷ "והיה עקב תשמעון", וכפירוש
 רש"י: "אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון". ולכן ראינו אצל רבותינו נשיאינו שהשתדלו
 ביותר ("זיך פארלייגט") בנוגע לענינים הקשורים עם בחינת רגל שבנשמה כו' -
 ועד לענינים הקשורים עם רגל כפשוטו, כולל גם ענין הנעל, שענינו להגן על הרגל מפני המזיקים
 כו'.⁵⁸
 וענין זה קשור עם כל שלש הרגלים, החל מחג הפסח שהוא "ראש השנה לרגלים"⁵⁹ - שענינם קשור
 עם הליכה ברגל, שלכן, כל מי שאינו יכול להלך ברגליו להר הבית פטור מעליה לרגל⁶⁰.
 וזהו גם המנהג הטוב שהנהיגו בשלש הרגלים - שהולכים לבתי-כנסיות כדי לשמח יהודים כו'.
 ומובן, שכל מי שמשמח יהודים על-ידי עבודתו מלמטה למעלה - אזי נותנים לו עניני שמחה
 מלמעלה, ובזכותו - גם לכל אלו הנמצאים בסביבתו.
 וכבר נקבע הסדר - שכל אלו שהלכו לשמח יהודים, אומרים "לחיים" (ובזכותם ובתור טפל אליהם
 - גם שאר המסובים), ומתוך ניגון שמח⁶¹.

* * *

ח. דובר אודות החילוק בין יציאת מצרים, שהיתה באופן ד"ברח העם", שהוצרכו לברוח מהרע
 ש"עדיין היה בתקפן"³⁶, שזהו אופן העבודה דאתכפיא, לגאולה העתידה, שאז יהיה מעמד ומצב
 דאתהפכא. ואף-על-פי-כן, גם ביציאת מצרים הובטח כבר אודות הגאולה העתידה ("אנכי אעלך גם
 עלה"⁶²), כיון שהידיעה שסוף-כל-סוף יגיעו לאתהפכא נותנת כח בעבודת האתכפיא; וגם לעתיד-לבוא
 יזכירו את יציאת מצרים, כיון שגם במצב של אתהפכא יש צורך בענין הביטול המודגש באתכפיא. וזהו
 גם החילוק שבין "לחם עוני"⁶³ (אתכפיא) ל"מצה עשירה"⁶⁴ (אתהפכא)⁶⁵. ועל-פי-זה מובן, שגם בזמן
 הזה שהחיוב הוא ב"לחם עוני" דוקא, שייך גם הענין של "מצה עשירה" (כפי שמצינו ש"בימיהם היו
 אוכלין מצה עשירה על סעודתן", "ולא היו אוכלין מצת מצוה אלא לאחר שמלאו כריסין"⁶⁶; ומעין זה
 גם בזמן הזה, שבערב פסח מותר לאכול מצה עשירה⁶⁷) - הוגה על-ידי כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א,
 ונדפס ב'לקוטי-שיחות' חלק ט"ז עמוד 122 ואילך.
 ט. וההוראה מזה בעבודת האדם בכל יום:
 אמרו חז"ל במשנה⁶⁸ "בכל דור ודור (ורבינו הזקן מוסיף⁶⁹: "ובכל יום ויום") חייב אדם לראות
 (ראיה דייקא, שהיא תכלית ההתאמתות⁷⁰) את עצמו כאילו הוא (עצמו) יצא (היום) ממצרים, וכפי
 שמבאר רבינו הזקן⁶⁹ שזהו ענין "יציאת נפש האלקית ממאסר הגוף .. בפרט בקבלת מלכות שמים
 בקריאת-שמע .. ולכן תקנו פרשת יציאת מצרים בשעת קריאת-שמע דוקא" (וזהו הנתינת כח לעבודה
 במשך כל היום בכל כחות ולבושי הנפש כו').

(63) פ' ראה טז, ג.

(64) נסמן בלקו"ש שבפנים הערה 3.

(65) ראה גם שיחת ליל ב' דחה"פ תשי"ב ס"ג (תורת מנחם

- התוועדיות ח"ה ע' 120).

(66) מרדכי סוף פסחים בדיני הסדר.

(67) טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סתע"א ס"ב (ס"ד).

(68) פסחים קטז, ב.

(69) תניא פמ"ז.

(70) ראה תורת מנחם סה"מ אדר ע' לו. וש"נ.

(56) ראה גם תורת מנחם - התוועדיות חמ"ו ס"ע 230. וש"נ.

(57) ר"פ עקב.

(58) ראה המשך וככה הנ"ל פק"ח ואילך.

(59) ר"ה בתחלתה.

(60) תגיגה בתחלתה.

(61) יש לציין, שבליל אחש"פ, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א

לאלו שחזרו מה"תהלוכה": שיהי' הענין ד"ראשו על כרעיו ועל

קרבו", לעבוד את ה' בשמחה (ראה לקמן סי"א ואילך).

(62) ויגש מו, ד.